

А. Ковальчук, В. Цепак, А. Шевчук

Національний університет “Львівська політехніка”,
кафедра інформаційних технологій видавничої справи

МОДИФІКАЦІЯ АЛГОРИТМУ RSA З ВИКОРИСТАННЯМ ПОБІТОВИХ ОПЕРАЦІЙ У ШИФРУВАННІ-ДЕШИФРУВАННІ КОЛЬОРОВИХ ЗОБРАЖЕНЬ

© Ковальчук А., Цепак В., Шевчук А., 2017

Описано поєднання елементів алгоритму RSA і побітових операцій для сумісного використання під час шифрування – дешифрування зображень. Шифрування – дешифрування проводиться без додаткового зашумлення.

Ключові слова: шифрування, дешифрування, алгоритм RSA, побітова операція.

Described combination of elements of the RSA algorithm and a bit-wise operations for the joint use for encryption – interpretation of images. Encryption - decryption is performed without additional noise.

Key words: encryption, decryption, the RSA algorithm, bitwise operation.

Вступ

Алгоритм RSA (розшифровується як Rivest, Shamir and Aldeman – творці алгоритму) – це криптографічна система з відкритим ключем. RSA став першим алгоритмом, придатним і для шифрування, і для цифрового підпису. Цей алгоритм використовують у великій кількості криптографічних застосунків.

Безпека алгоритму RSA побудована на принципі складності факторизації цілих чисел. Алгоритм використовує два ключі: відкритий (public) і секретний (private), разом відкритий і відповідний йому секретний ключі утворюють пари ключів (кеурайг). Схема цього алгоритму належить до асиметричного кодування, тобто обчислити процедуру дешифрування є неможливо, знаючи процес шифрування. Для того, щоб обчислити процедуру дешифрування, необхідна велика кількість часу; це неможливо реалізувати на сучасних комп’ютерах, а також на комп’ютерах майбутнього.

Зображення – це відтворення предметів і явищ об'єктивної дійсності в індивідуальному, своєрідному, конкретному художньому образі. Процес отримання фотографічного зображення передбачає отримання реального зображення за допомогою оптичної системи на час експозиції та фіксації цього зображення за допомогою світлоочутливої системи у вигляді електронного файла або на фотоплівці. Під час отримання електронної фотографії зображення від оптичної системи оцифрується.

Цифрове зображення – масив даних, отриманий дискретизацією (аналого-цифровим перетворенням) оригіналу. Будучи закодованим за допомогою особливого алгоритму і записаним на носій, цей масив даних стає файлом.

Одією із найбільших форм надання інформації є зображення. Тому захист зображення є актуальною задачею. Для шифрування використовують різні класичні методи шифрування. Але зображення несе не тільки типову інформативність, але і візуальну.

Розшифрувати зображення можна за допомогою або злому методу шифрування, або візуальної обробки даних. Тому в процесі шифрування зображення вимагається повна зашумленість. Це унеможливить доступ до інформації за допомогою обробки зображення.

Тому однією з важливих характеристик зображення є наявність в зображені контурів. Задача виділення контура вимагає використання операцій над сусідніми елементами, які є чутливими до змін, тобто контури – це ті області, де виникають зміни, стаючи світлими, тоді як інші частини зображення залишаються темними [2]. Математично ідеальний контур – це розрив просторової функ-

цій рівнів яскравості в площині зображення. Тому виділення контура означає пошук найбільш різких змін, тобто максимумів модуля вектора градієнта [4]. Це є однією з причин, через що контури залишаються в зображення при шифруванні в системі RSA, оскільки шифрування тут ґрунтуються на піднесенні до степеня за модулем деякого натурального числа. При цьому на контурі і на сусідніх до контура пікселях піднесення до степеня значення яскравостей дає ще більший розрив.

Мета роботи

Використовуючи алгоритм RSA, необхідно:

- криптографічна стійкість алгоритму не повинна зменшитись;
- зображення повинне бути повністю зашумлене [6];
- контури повинні бути непомітними у результаті шифрування зображення.

Характеристики зображення

Нехай задано зображення P завширшки l і заввишки h . Його можна розглядати як матрицю інтенсивностей пікселів

$$W = \begin{pmatrix} w_{1,1} & \dots & w_{1,l} \\ \dots & \dots & \dots \\ w_{h,1} & \dots & w_{h,l} \end{pmatrix}, \quad (1)$$

де w_{ij} – значення інтенсивності піксела [1].

Виокремлення контура означає пошук найрізкіших змін, контури – це області, які під впливом певних змін стають світлими, а інші частини зображення залишаються темними [2]. Задача виокремлення контура вимагає використання операцій над сусідніми елементами, які є чутливими до змін і пригашають області постійних рівнів яскравості. Шифрування в системі RSA ґрунтуються на піднесенні до степеня за модулем деякого натурального числа, тому контури залишаються в зображення під час шифрування.

Опис алгоритму шифрування.

Шифрування за трьома послідовними елементами рядка матриці зображення

Нехай P, Q – пара довільних простих чисел і $N = P * Q$, $\phi(N) = (P - 1)(Q - 1)$ – функція Ейлера.

Шифрування відбувається поелементно з використанням такого перетворення елементів матриці зображення W :

1. За алгоритмом RSA вибирають такі числа $e < \phi(N)$, $d < \phi(N)$, що виконується конгруенція $ed \equiv 1 \pmod{\phi(N)}$.
2. Для j -го елемента i -го рядка матриці вибирають число $jj \equiv (P^*j^2 + Q^*i^2 + e) \pmod{32}$ і будуються числа $A \equiv jj^e \pmod{N}$, $X = j^*A^*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.
3. Для $j+1$ -го елемента вибирають число $jj \equiv (P^*(i+1)^2 + Q^*(j+1)^2 + e) \pmod{32}$ і будують числа $B \equiv jj^d \pmod{N}$, $Y = (j+1)^*B^*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.
4. Для $j+2$ -го елемента вибирають число $jj \equiv (P^*(j+2)^2 + Q^*(j+2)^2 + e) \pmod{32}$ і будують числа $B \equiv jj^d \pmod{N}$, $Z = (j+2)^*B^*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.
5. З використанням бінарної операції $\wedge$ – порозрядного виключеного “АБО” – будують числа $a = z_{i,j} \wedge X$, $b = z_{i,j+1} \wedge Y$, $c = z_{i,j+2} \wedge Z$.
6. Виокремлюють кожний розряд a_n числа a за такою схемою: $a_1 = a \wedge 01$; $a_2 = a \wedge 02$; $a_3 = a \wedge 04$; $a_4 = a \wedge 010$; $a_5 = a \wedge 020$; $a_6 = a \wedge 040$; $a_7 = a \wedge 0100$; $a_8 = a \wedge 0200$; $a_9 = a \wedge 0400$; $a_{10} = a \wedge 01000$; $a_{11} = a \wedge 02000$; $a_{12} = a \wedge 04000$; $a_{13} = a \wedge 010000$; $a_{14} = a \wedge 020000$; $a_{15} = a \wedge 040000$; $a_{16} = a \wedge 0100000$; $a_{17} = a \wedge 0200000$; $a_{18} = a \wedge 0400000$; $a_{19} = a \wedge 01000000$; $a_{20} = a \wedge 02000000$; $a_{21} = a \wedge 04000000$; $a_{22} = a \wedge 010000000$; $a_{23} = a \wedge 020000000$; $a_{24} = a \wedge 040000000$; $a_{25} = a \wedge 0100000000$; $a_{26} = a \wedge 0200000000$; $a_{27} = a \wedge 0400000000$; $a_{28} = a \wedge 01000000000$; $a_{29} = a \wedge 02000000000$; $a_{30} = a \wedge 04000000000$; $a_{31} = a \wedge 010000000000$; $a_{32} = a \wedge 020000000000$, де $\wedge$ – операція арифметичного “І”.

7. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа a за схемою: $k = a_{jj+1}$, $a_{jj+1} = a_{jj}$, ..., $a_2 = a_1$, $a_1 = k$.

8. Виокремлюється кожний розряд b_n числа b за такою схемою: $b_1 = b \& 01$; $b_2 = b \& 02$; $b_3 = b \& 04$; $b_4 = b \& 010$; $b_5 = b \& 020$; $b_6 = b \& 040$; $b_7 = b \& 0100$; $b_8 = b \& 0200$; $b_9 = b \& 0400$; $b_{10} = b \& 01000$; $b_{11} = b \& 02000$; $b_{12} = b \& 04000$; $b_{13} = b \& 010000$; $b_{14} = b \& 020000$; $b_{15} = b \& 040000$; $b_{16} = b \& 0100000$; $b_{17} = b \& 0200000$; $b_{18} = b \& 0400000$; $b_{19} = b \& 01000000$; $b_{20} = b \& 02000000$; $b_{21} = b \& 04000000$; $b_{22} = b \& 010000000$; $b_{23} = b \& 020000000$; $b_{24} = b \& 040000000$; $b_{25} = b \& 0100000000$; $b_{26} = b \& 0200000000$; $b_{27} = b \& 0400000000$; $b_{28} = b \& 01000000000$; $b_{29} = b \& 02000000000$; $b_{30} = b \& 04000000000$; $b_{31} = b \& 01000000000$; $b_{32} = b \& 020000000000$, де $\&$ – операція арифметичного “І”.

9. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа b за схемою: $k = b_{jj+1}$, $b_{jj+1} = b_{jj}$, ..., $b_2 = b_1$, $b_1 = k$.

10. Виокремлюють кожний розряд c_n числа c за такою схемою: $c_1 = c \& 01$; $c_2 = c \& 02$; $c_3 = c \& 04$; $c_4 = c \& 010$; $c_5 = c \& 020$; $c_6 = c \& 040$; $c_7 = c \& 0100$; $c_8 = c \& 0200$; $c_9 = c \& 0400$; $c_{10} = c \& 01000$; $c_{11} = c \& 02000$; $c_{12} = c \& 04000$; $c_{13} = c \& 010000$; $c_{14} = c \& 020000$; $c_{15} = c \& 040000$; $c_{16} = c \& 0100000$; $c_{17} = c \& 0200000$; $c_{18} = c \& 0400000$; $c_{19} = c \& 01000000$; $c_{20} = c \& 02000000$; $c_{21} = c \& 04000000$; $c_{22} = c \& 010000000$; $c_{23} = c \& 020000000$; $c_{24} = c \& 040000000$; $c_{25} = c \& 0100000000$; $c_{26} = c \& 0200000000$; $c_{27} = c \& 0400000000$; $c_{28} = c \& 01000000000$; $c_{29} = c \& 02000000000$; $c_{30} = c \& 04000000000$; $c_{31} = c \& 01000000000$; $c_{32} = c \& 020000000000$, де $\&$ – операція арифметичного “І”.

11. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа c за схемою: $k = c_{jj+1}$, $c_{jj+1} = c_{jj}$, ..., $c_2 = c_1$, $c_1 = k$.

12. Зашифрованим є зображення після кроків 5 – 11.

Дешифрування за трьома послідовними елементами рядка матриці зображення

Дешифрування проводять при заданих числах $e < \phi(N)$ і d , $N = P * Q$, $\phi(N) = (P - 1)(Q - 1)$.

1. Для j -го елемента i -го рядка матриці вибирають число $jj \equiv (P*j^2 + Q*i^2 + e) \pmod{32}$ і будують числа $A \equiv jj^e \pmod{N}$, $X = j*A*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.

2. Для $j+1$ -го елемента вибирають число $jj \equiv (P*(i+1)^2 + Q*(j+1)^2 + e) \pmod{32}$ і будують числа $B \equiv jj^d \pmod{N}$, $Y = (j+1)*B*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.

3. Для $j+2$ -го елемента вибирають число $jj \equiv (P*(j+2)^2 + Q*(j+2)^2 + e) \pmod{32}$ і будують числа $B \equiv jj^d \pmod{N}$, $Z = (j+2)*B*P$, $1 \leq j \leq l$, $1 \leq i \leq h$.

4. З використанням бінарної операції $\wedge$ – порозрядного виключеного “АБО – будують числа $a = z_{i,j} \wedge X$, $b = z_{i,j+1} \wedge Y$, $c = z_{i,j+2} \wedge Z$.

5. Виокремлюють кожний розряд a_n числа a за такою схемою: $a_1 = a \& 01$; $a_2 = a \& 02$; $a_3 = a \& 04$; $a_4 = a \& 010$; $a_5 = a \& 020$; $a_6 = a \& 040$; $a_7 = a \& 0100$; $a_8 = a \& 0200$; $a_9 = a \& 0400$; $a_{10} = a \& 01000$; $a_{11} = a \& 02000$; $a_{12} = a \& 04000$; $a_{13} = a \& 010000$; $a_{14} = a \& 020000$; $a_{15} = a \& 040000$; $a_{16} = a \& 0100000$; $a_{17} = a \& 0200000$; $a_{18} = a \& 0400000$; $a_{19} = a \& 01000000$; $a_{20} = a \& 02000000$; $a_{21} = a \& 04000000$; $a_{22} = a \& 010000000$; $a_{23} = a \& 020000000$; $a_{24} = a \& 040000000$; $a_{25} = a \& 0100000000$; $a_{26} = a \& 0200000000$; $a_{27} = a \& 0400000000$; $a_{28} = a \& 01000000000$; $a_{29} = a \& 02000000000$; $a_{30} = a \& 04000000000$; $a_{31} = a \& 01000000000$; $a_{32} = a \& 020000000000$, де $\&$ – операція арифметичного “І”.

6. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа a за схемою: $k = a_{jj+1}$, $a_{jj+1} = a_{jj}$, ..., $a_2 = a_1$, $a_1 = k$.

7. Виокремлюють кожний розряд b_n числа b за такою схемою: $b_1 = b \& 01$; $b_2 = b \& 02$; $b_3 = b \& 04$; $b_4 = b \& 010$; $b_5 = b \& 020$; $b_6 = b \& 040$; $b_7 = b \& 0100$; $b_8 = b \& 0200$; $b_9 = b \& 0400$; $b_{10} = b \& 01000$; $b_{11} = b \& 02000$; $b_{12} = b \& 04000$; $b_{13} = b \& 010000$; $b_{14} = b \& 020000$; $b_{15} = b \& 040000$; $b_{16} = b \& 0100000$; $b_{17} = b \& 0200000$; $b_{18} = b \& 0400000$; $b_{19} = b \& 01000000$; $b_{20} = b \& 02000000$; $b_{21} = b \& 04000000$; $b_{22} = b \& 010000000$; $b_{23} = b \& 020000000$; $b_{24} = b \& 040000000$; $b_{25} = b \& 0100000000$; $b_{26} = b \& 0200000000$; $b_{27} = b \& 0400000000$; $b_{28} = b \& 01000000000$; $b_{29} = b \& 02000000000$; $b_{30} = b \& 04000000000$; $b_{31} = b \& 01000000000$; $b_{32} = b \& 020000000000$, де $\&$ – операція арифметичного “І”.

8. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа b за схемою: $k = b_{jj+1}, b_{jj+1} = b_{jj}, \dots, b_2 = b_1, b_1 = k$.

9. Виокремлюють кожний розряд c_n числа c за такою схемою: $c_1 = c \& 01; c_2 = c \& 02; c_3 = c \& 04; c_4 = c \& 010; c_5 = c \& 020; c_6 = c \& 040; c_7 = c \& 0100; c_8 = c \& 0200; c_9 = c \& 0400; c_{10} = c \& 01000; c_{11} = c \& 02000; c_{12} = c \& 04000; c_{13} = c \& 010000; c_{14} = c \& 020000; c_{15} = c \& 040000; c_{16} = c \& 0100000; c_{17} = c \& 0200000; c_{18} = c \& 0400000; c_{19} = c \& 01000000; c_{20} = c \& 02000000; c_{21} = c \& 04000000; c_{22} = c \& 010000000; c_{23} = c \& 020000000; c_{24} = c \& 040000000; c_{25} = c \& 0100000000; c_{26} = c \& 0200000000; c_{27} = c \& 0400000000; c_{28} = c \& 01000000000; c_{29} = c \& 02000000000; c_{30} = c \& 04000000000; c_{31} = c \& 010000000000; c_{32} = c \& 020000000000$, де $\&$ – операція арифметичного “І”.

10. Виконують циклічне заміщення $jj + 1$ розрядів числа c за схемою: $k = c_{jj+1}, c_{jj+1} = c_{jj}, \dots, c_2 = c_1, c_1 = k$.

11. Дешифрованим є зображення після кроків 4 – 11.

При $P = 83, Q = 53$ результати наведено на рис. 1–3.

Рис. 1. Початкове зображення

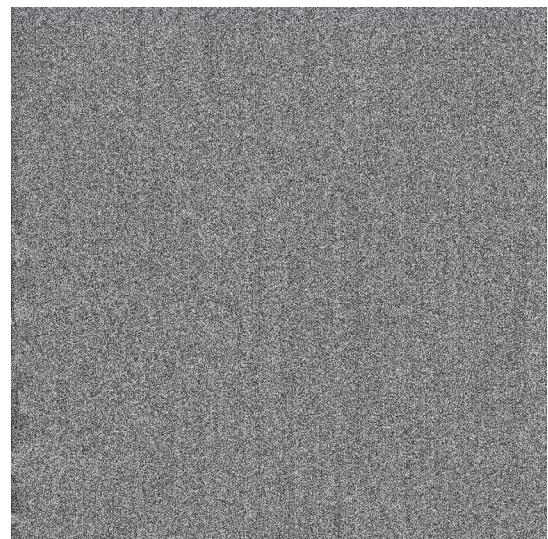

Рис. 2. Зашифроване зображення

Рис. 3. Дешифроване зображення

При $P = 101, Q = 103$ для іншого зображення результати наведені на рис. 4 – 6.

Порівнюючи рис. 2 і 5, бачимо, що шифрування за різних значень простих чисел P і Q , відрізняється. Контури в обох зашифрованих зображеннях відсутні. Початкові і дешифровані зображення тільки незначно відрізняються рівнем яскравості.

Рис. 4. Початкове зображення

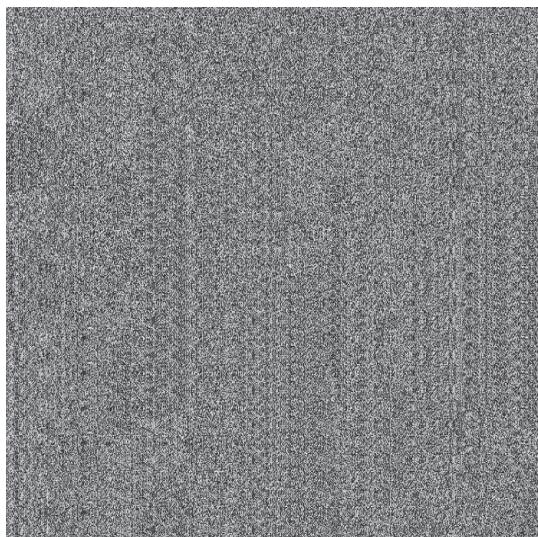

Рис. 5. Зшифроване зображення

Рис. 6. Дешифроване зображення

Висновки

1. Запропоновану модифікацію шифрування можна використовувати для будь-якого типу зображень, зокрема зображення, в яких чітко можна виокремити контури, мають найбільші переваги. Ця модифікація ґрунтується на використанні ідей базового алгоритму RSA.
2. Розмір шифрованого зображення зростає пропорційно до розмірності вхідного зображення незалежно від типу зображення. Тому описану модифікацію можна використати і стосовно монохромних зображень.
3. Сумісне використання побітових операцій і алгоритм RSA забезпечує стійкість до несанкціонованого дешифрування запропонованою потоковою модифікацією.

1. Павлидис Т. Алгоритмы машиной графики и обработки изображений. – М.: Радио и связь, 1986. – 399 с. 2. Б. Яне. Цифровая обработка изображений. – М.: Техносфера, 2007. – 583 с. 3. Брюс Шнайер. Прикладная криптография. – М.: Триумф, 2003. – 815 с. 4. Раікевич Ю. М., Пелешко Д. Д., Ковалчук А. М., Пелешко М. З. Модифікація алгоритму RSA для деяких класів зображень // Технічні вісті. – 2008/1(27). – 2(28). – С. 59–62. 5. Rashkevych Y., Kovalchuk A., Peleshko D., Kirchak M. Stream Modification of RSA Algorithm For Image Coding with precize contour extraction. Proceedings of the X-th International Conference CADSM 2009. 24-28 February 2009, Lviv-Polyana, Ukraine, Pp. 469–473. 6. Ковалчук А. М., Попадинець К. С. Бінарні перетворення з елементами алгоритму RSA у захисті зображень за додаткового зашумлення // Вісник “Комп’ютерні науки та інформаційні технології”. – № 843. – С. 79–84.